

**Ve stopě
všestrannosti**

MEGA TEST

20 MTB XC pláštěů

pro univerzální

použití

Volba pláštěů ovlivňuje celkový jízdní projev kola. Výběr je předurčen jezdcovým stylem i terénem a prostředím, v jakém se nejčastěji pohybuje. Jiný typ pláště si zvolí enduro biker motivovaný výzvami extrémních povrchů a skoků, naopak výkonnostní maratonec na pevném kole bude spíše preferovat rychlejší plášť s dostatečným komfortem. Jenže je dost cyklistů, kteří jezdí pro radost a nechtějí přezouvat plášť před každou jízdou podle počasí a povrchu nebo proto, že si jen občas sjedou závod. Pro následující porovnání formou velkého jízdního testu jsme zvolili XC modely s univerzálnějším, ne úzce vyhraněným vzorkem.

Celkem se v testu sešly produkty dvaceti firem, každá je zastoupena jedním párem stejného modelu. Test probíhal téměř tři měsíce a pláště si v rámci možností střídalo několik jezdců. Konečné hodnocení tedy nevychází ze zkušeností jediného bikera, ale z názoru více testerů, kteří se však v základních bodech hodnocení každého pláště vesměs shodli.

Cirkus v číslech

Důležitým faktorem při výběru pláště je jeho šířka udávaná v palcích (například 2,1"). Tento údaj ale ještě nemusí znamenat, že jeho skutečná šířka je po přepočtu do metrické soustavy 53 mm. Hodnota totiž popisuje rozměr pláště v jeho nejširším místě, což v některých případech mohou být výstupky dezénu a v jiných běhoun. Důležitější pro detekci skutečných hodnot je údaj označovaný jako E.T.R.T.O. (European Tyre and Rim Technical Organisation). Ten je použit u většiny pláštěů vedle standardního označení v palcích a skládá se ze dvou čísel rozdělených pomlčkou (nebo písmenem „x“), například označení 50-559. V tomto případě znamená 50 skutečnou šířku boků pláště a 559 vnitřní průměr ráfku (měřeno v místech patky). Údaj je uváděn v milimetrech. Vzhledem k tomu, že běhoun pláště má většinou takřka kulatý profil, je možno z prvního údaje (50) získat přibližnou informaci i o výšce samotného profilu pláště (bez dezénu) a zhruba si tak vytvořit obrázek o tvaru pláště a odhadnout třeba jeho tlumící schopnosti.

Další označení, se kterým je možno se na pneumatice setkat, je například údaj 52/47.

Tato čísla označují výšku pláště (měřeno od ráfku až na vrchol dezénu)/šířku pláště (včetně dezénu). Čím je první udávané číslo nižší, tím plášť bude mít také snížený profil a tedy budou s největší pravděpodobností i horší jeho tlumící vlastnosti. Šířka udávaná v palcích je až druhotným údajem. Rozdílností těchto hodnot u několika pláštěů, které mají podle údajů v palcích stejnou šířku, se také vysvětlují jejich odlišné vlastnosti.

S vývojem technologií postupně přibývá k rozměrům pláštěů také nový údaj týkající se tvrdosti směsi. Pokud je takto plášť označen, jedná se o škálu označovanou číselnou hodnotou v rozpětí zhruba 45-75 a u pryže (případ pláštěů) s přídavkem písmene A (například tedy 60A). Tato škála je pojmenovaná po konstruktérovi durometru Shore. Údaj o tvrdosti však většinou najdete jen u vícesměsných pláštěů.

Vzduchová alchymie

Pohyb v číslech máme za sebou jen částečně. Kromě udávaného rozměru pláště najdete na jeho bocích neméně důležitý údaj, a to doporučený tlak vzduchu. Ten se udává v rozmezí od minima do maxima a poskytuje jezdcovi informaci, mezi jakými hodnotami se může pohybovat. Rozhodně by je neměl překračovat ani jedním směrem. Optimální tlak v plášti by neměl být závislý pouze na hmotnosti jezdce, ale především na jeho stylu jízdy a podkladu, na kterém se pohybuje. Jiné hodnoty (nižší) by měly být voleny v bahnitěm terénu (popřípadě sněhu), kdy je zapotřebí využít maximální plochu pláště bez ohledu na

Převodová tabulka jednotek tlaku

Možná jste se setkali s tím, že na manometru hustilky je použita zcela jiná stupnice a jednotky tlaku, než u doporučení krajních hodnot na plášti. Příkladáme proto tabulku pro možný převod:

1 bar = 14,5 PSI nebo 100 kPa
1 PSI = 6,89 kPa nebo 0,069 bar
1 kPa = 0,145 PSI nebo 0,1 bar

Příklad: označení na boku pláště upozorňuje na maximální tlak 115 PSI, ale ukazatel tlaku na hustilce je v barech, tedy: $115 \times 0,069 = 7,9$ bar

vyšší valivý odpor, a jiné hodnoty pak pro tvrdý podklad. Nalezení správného tlaku vyžaduje trochu experimentování, nelze radit od stolu. Rozhodně se ale neobejdete bez pumpy s manometrem. Mezi majiteli celoodpružených kol se lze setkat s názorem, že pláště se mohou hustit na nejvyšší povolený tlak, protože jízdní komfort obstará pružení. Toto je

veliký omyl! Při maximálním tlaku nejenže pláště neposkytne žádný komfort, ale především nelze naplno využít jeho trakční vlastnosti. Takový pláště potom podkluzuje a ustřejuje na všech površích.

Drát, nebo skládačka?

Základní konstrukční dělení pláštěů je na skupinu s drátovou patkou a s patkou kevlarovou. Patka, ve které je uložen ocelový drát, nepřináší kromě nižší ceny žádné výhody, naopak - zvyšuje obvodovou hmotnost setu zapleteného kola a pláště, hrozí její zkorodování a s ním spojená nutnost vyměnit pláště.

Kevlarová nebo aramidová patka poskytuje kromě snížené hmotnosti také vyšší životnost, neboť nemůže dojít k obnažení drátu a tím znehodnocení pláště. To může způsobit i neopatrná manipulace s montpáky. Další výhodou bývá lepší usazení patky v ráfku a tím i možnost huštění na vyšší tlaky. Toto ale spíše přivítají silničáři. To, že je pláště s kevlarovou patkou snadné skladovat, přivítají spíše obchodníci - po zakoupení by totiž měl

být takový pláště (pokud nebude hned použit) rozbalen, aby nedocházelo ke zpuchření a popraskání vláken. Ideální skladování je podobné jako u galusek, tedy pláště nazutý na samostatném ráfku či kole a nahuštěný na malý tlak pro udržení tvaru.

Univerzál opravdu neexistuje

I přes to, že tento test byl zaměřen na univerzální pláště, je nutno konstatovat, že takový pláště neexistuje - vždy lze hovořit pouze o univerzálnosti v závislosti na daném terénu. Univerzálnost se v těchto případech rovná kompromisu.

André Vebr

Foto: Rudolf Hronza, Miroslav Šup, David Stella

Abychom dokreslili vaši představu o podobě pláště, změřili jsme a doplnili do informačních tabulek také údaje o skutečné šířce a výšce běhounu a také výšku vzorku.

MICHELIN XCR Dry2

konstrukce » kevlarová patka,
Dual Compound
š/v/h » 45/42/2,8 mm
hmotnost » 480 g
TPI » 127
šířka » 2,0"
další provedení » UST
cena » 1080 Kč

Michelin XCR Dry2 jsou poměrně rychlé pláště. Jejich drobný vzorek se spoustou ostrých hran se o něco hůře odvaluje na asfaltu než v terénu. Jízdu po silnici doprovází výrazný „hučivý“ zvukový efekt, v terénu se naopak vzorek odvaluje velice snadno, jakoby neznatelně. Schopnosti testovaného modelu jsou omezeny na suchý podklad, na kterém drží celkem slušně. V blátě či v sypkém terénu však příliš jisté nejsou. Velice dobré jsou záběrové vlastnosti a stejně tak přestavuje XCR Dry2 slušnou oporu při brždění, ale opět pouze za sucha. V blátě se vzorek rychle zanese a hůře se čistí, znejistí také na mokřem listí. I přes širší stavbu jsou jejich tlumící schopnosti spíše lehce podprůměrné. Nízké hmotnosti je bohužel dosaženo na úkor odolnosti proti velkým defektům, kterému jsme se ani my neubránili. Tento plášť je určen především pro rychlé XC závody.

